

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 600/2015*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1^Α, Αθήνα, την 22^η Ιανουαρίου 2015, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Δημήτριος Λουκάς (Αντιπρόεδρος ΕΑ)

Μέλη: Φραγκίσκος Αρμάος
Νικόλαος Νικολαΐδης και
Ιωάννης Αυγερινός

Γραμματέας: Ηλιάννα Κούτρα.

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1-3 του ν. 3959/2011 από την εταιρία με την επωνυμία «**Ι. & Σ. Σκλαβενίτης Ανώνυμη Εμπορική Εταιρεία**», με διακριτικό τίτλο «**ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ**», σχετικά με την απόκτηση του 60% της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «**ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**».

Στην αρχή της συζήτησης, ο Προεδρεύων έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Νικόλαο Νικολαΐδη, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθ. πρωτ. 400/19.1.2015 γραπτή Έκθεσή του επί της κρινόμενης υπόθεσης και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή, την έγκριση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011, της από 11.12.2014 (αριθ. πρωτ. 8919) γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση του ελέγχου της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «**ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**» από την εταιρία με την επωνυμία «**Ι. & Σ. Σκλαβενίτης Ανώνυμη Εμπορική Εταιρεία**», δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε μία επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Έκδοση για το ΦΕΚ. Στο ενδιαφερόμενο μέρος θα επιδοθεί η απόρρητη έκδοση. Από την παραπάνω έκδοση έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α'/20.4.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β'/16.1.2013). Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, το Τμήμα της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής ΕΑ), προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή της υπόθεσης, Νικολάου Νικολαΐδη, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη την Έκθεση του αρμόδιου Εισηγητή, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, τις απόψεις των μελών και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Στις 11.12.2014 με το υπ' αριθ. πρωτ. 8919 έγγραφο, η εταιρία με την επωνυμία «Ι. & Σ. Σκλαβενίτης Ανώνυμη Εμπορική Εταιρεία», με διακριτικό τίτλο «ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ» (εφεξής και ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ή Αγοράστρια ή γνωστοποιούσα), γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και Ε.Α.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1-3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, ότι θα αποκτήσει το 60% των μετοχών της εταιρίας με την επωνυμία «ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» (εφεξής και ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ή εξαγοραζόμενη), που κατέχει η εταιρία με την επωνυμία «ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Α.Ε» (εφεξής ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ή Πωλήτρια), δυνάμει της από 28.11.2014 «Συμφωνίας για τη Μεταβίβαση Μετοχών» (εφεξής «Συμφωνία»), που θα ολοκληρωθεί με την πλήρωση της, της αίρεσης εγκρίσεως της συμφωνίας από την Ε.Α.

Α. ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2. Η εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, ξεκίνησε τη λειτουργία της στην Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του 1950, και δραστηριοποιείται στον κλάδο του λιανικού εμπορίου μέσω πολυκαταστημάτων και υπερκαταστημάτων (σούπερ μάρκετ) κάθε είδους εμπορεύσιμων αγαθών ιδίως τροφίμων, ποτών, ειδών ατομικής, οικιακής και επαγγελματικής χρήσης. Λειτουργεί 110 καταστήματα λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ το σύνολο των οποίων βρίσκονται στο νομό Αττικής.
3. Κατά την ημερομηνία γνωστοποίησης της συγκέντρωσης το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας κατανεμόταν ως εξής: οι Σκλαβενίτης Γεράσιμος, Σκλαβενίτης Στυλιανός, Σκλαβενίτου Μαρία και Σκλαβενίτου Βασιλική με 19,792% έκαστος, η Σκλαβενίτου Μαριάνθη με 0,868%, οι Ποταμιάνου Αλεξάνδρα και η Ποταμιάνου Ελένη με 1,874% έκαστη, η Ποταμιάνου Αικατερίνη με 1,875%, η Κονδύλη Μαρία με 0,281% και η ΑΝΙΚΑ Α.Ε. με 14,060%.
4. Επιπροσθέτως, οι εταιρίες οι οποίες ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα (από την οικογένεια), ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, είναι οι εξής: (α) «Ελληνική Χαρτοβιομηχανία ΓΛΑΡΟΣ Ανώνυμη Βιομηχανική Εμπορική Εταιρεία», η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο της Χαρτοβιομηχανίας, (β) «BAKER MASTER ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΥΜΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο της Βιομηχανίας Προϊόντων Ζύμης, (γ) «ΙΝΩ Εισαγωγές και Εμπορία Αγαθών, Παροχή Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών και Εκμετάλλευση Ακινήτων

Ανώνυμος Εταιρεία», η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο της Εκμετάλλευσης Ακινήτων και (δ) «ΑΝΙΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», που δραστηριοποιείται στην παροχή επιχειρηματικών και διαχειριστικών συμβουλών. Σημειώνεται ότι την 8.12.2014 η εταιρία με την επωνυμία «ΙΝΩ Εισαγωγές και Εμπορία Αγαθών, Παροχή Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών και Εκμετάλλευση Ακινήτων Ανώνυμος Εταιρία» θυγατρική της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, γνωστοποίησε δυνάμει του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011 όπως ισχύει την απόκτηση από την ίδια του συνόλου των μετοχών της εταιρίας με την επωνυμία «ΜΑΚΡΟ ΚΑΣ ΚΑΙ ΚΑΡΡΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.» (δ.τ. «ΜΑΚΡΟ»), για την οποία δεν έχει ακόμα εκδοθεί Απόφαση από την Ε.Α.

5. Η εταιρεία ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ συνεστήθη το έτος 1984 συνεπεία συγχώνευσης των δύο ομορρύθμων εταιρειών με τις επωνυμίες ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ ΥΙΟΙ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ και Μ. ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ και τη μετατροπή τους σε ανώνυμη εταιρία. Η εν λόγω εταιρία λειτουργεί και εκμεταλλεύεται 38 καταστήματα λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ [Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ του έτους 2013, η ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ άρχισε να δραστηριοποιείται και στην αγορά χονδρικής πώλησης ειδών σ/μ με την έναρξη λειτουργίας ενός καταστήματος cash & carry στο νομό Λασιθίου κατά το έτος 2013], το σύνολο των οποίων βρίσκονται στην Κρήτη και συγκεκριμένα 27 στο νομό Ηρακλείου, 6 στο νομό Λασιθίου, 4 στο νομό Χανίων και 1 στο νομό Ρεθύμνου. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα η ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ δεν ελέγχει άμεσα ή έμμεσα καμία εταιρία. Η μέτοχος και μέλος του Δ.Σ της ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ [...], κατέχει το [...] % της εταιρίας «ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ «ΓΕΥΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΕ», η οποία δραστηριοποιείται στην εμπορία παραδοσιακών κρητικών προϊόντων μέσω, επί του παρόντος, με δύο (2) καταστήματα, ένα στο Χαλάνδρι και ένα στη Γλυφάδα, Αττικής.

Β. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ - ΕΝΝΟΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

6. Η υπό κρίση πράξη γνωστοποιήθηκε εμπροθέσμως και παραδεκτώς στην Ε.Α. σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 45 του ν. 3959/2011. Συγκεκριμένα, το Έντυπο Γνωστοποίησης υπεβλήθη στην Ε.Α. την 11.12.2014, ήτοι εντός 30 ημερών από τη θέση σε ισχύ του από 28.11.2014 ανωτέρω αναφερόμενης «Συμφωνίας». Επιπροσθέτως, η γνωστοποιούσα προσκόμισε φύλλα των εφημερίδων α) «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» της 13.12.2014 και β) «ΗΜΕΡΗΣΙΑ» της 13 και 14.12.2014, στα οποία δημοσίευσε την υπό κρίση πράξη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3959/2011 και στην υπ' αριθ. 558/VII/2013 απόφαση της Ε.Α. Το δε κείμενο της ως άνω δημοσίευσης αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο της Ε.Α. στις 18.12.2014. Τη γνωστοποίηση συνόδευε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 3959/2011 παράβολο των €1.100 [Σειρά Η7076334].
7. Η υπό κρίση γνωστοποίηση κατέστη πλήρης και προσήκουσα, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3959/2011, την 23.12.2014 με την υπ' αριθ. πρωτ. 9252/23.12.2014 επιστολή της γνωστοποιούσας, σε απάντηση της υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 9160/19.12.2014 επιστολής παροχής πρόσθετων στοιχείων απαραίτητων για την αξιολόγηση της συγκέντρωσης,

βάσει των άρθρων 38 και 8 παρ. 11 του ν. 3959/2011, της Υπηρεσίας.

8. Η γνωστοποιηθείσα πράξη συνιστά συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 περίπτωση (β) του ν. 3959/2011, διότι η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ θα αποκτήσει την πλειοψηφία των μετοχών, ήτοι το 60%, και δικαιωμάτων ψήφου της εξαγοραζόμενης εταιρίας ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ και θα δύναται να λαμβάνει αποφάσεις στρατηγικής σημασίας που την αφορούν. Μετά την κρινόμενη εξαγορά το αμέσως επόμενο νέο Διοικητικό Συμβούλιο της ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ θα αποτελείται από [...] άτομα, στο οποίο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος θα είναι [...]. Στο ως άνω νέο Δ.Σ. της ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ τα [...] μέλη θα προέρχονται από την ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 3 του Κανονισμού 139/2004 [ΕΕ L 024 της 29/01/2004. Βλ. και Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, παρ. 11 επ.], η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ θα έχει τον αποκλειστικό έλεγχο της ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ.
9. Η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση στην Ε.Α., δεδομένου ότι πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 6 του ν. 3959/2011, και συγκεκριμένα:
 - (α) ο αθροιστικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση εταιριών για το οικονομικό έτος 2013 ανήλθε συνολικά στο ποσό των €1.356.696.188, ήτοι [...] για τη ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και € [...] για τη ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ, και
 - (β) σε εθνικό επίπεδο, οι κύκλοι εργασιών για έκαστη των συμμετεχουσών εταιριών ξεπέρασαν για το έτος 2013 τα 15 εκ. ευρώ (με τους εθνικούς κύκλους εργασιών να ισούνται με τους παγκόσμιους).
10. Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν έχει ενωσιακή διάσταση και, συνεπώς, υπόκειται στην αρμοδιότητα της ΕΑ, διότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων.

Γ. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Ο κλάδος διανομής ειδών σούπερ μάρκετ

11. Οι σχετικές αγορές προϊόντων της υπό κρίση συγκέντρωσης [για τον ορισμό βλ. και απόφαση υπ' αριθ. 558/VII/2013 της ΕΑ – Έντυπο Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης υπό βί] σχετίζονται με το κλάδο διανομής ειδών σούπερ μάρκετ, ήτοι της διανομής ειδών διατροφής και λοιπών καταναλωτικών αγαθών καθημερινής κατανάλωσης προς ικανοποίηση των τρεχουσών αναγκών των νοικοκυριών [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.946 - INTERMARCHE/SPAR, παρ. 7, Μ.991 - PROMODÈS/CASINO, παρ. 14, Μ.1684 - CARREFOUR/PROMODES, παρ. 9, και Μ.2115 - CARREFOUR/GB, παρ. 7, καθώς και ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 176/III/2001 υπό III.1, 194/III/2001 υπό 2, 204/III/2001 υπό III, 330/V/2007 υπό IV.1.Α, 381/V/2008 υπό III και 496/VI/2010, παρ. 36]. Από την άποψη των δυνητικών αποτελεσμάτων στον ανταγωνισμό, ο εν λόγω

κλάδος διακρίνεται κατ' αρχήν σε δύο κατηγορίες αγορών:

(α) αγορά διανομής ειδών σούπερ μάρκετ, στην οποία οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ ενεργούν ως προμηθευτές των τελικών καταναλωτών και

(β) αγορά εφοδιασμού ειδών σούπερ μάρκετ («αγορά ζήτησης»), στην οποία επιχειρήσεις πώλησης ειδών διατροφής και λοιπών καταναλωτικών αγαθών καθημερινής χρήσης ενεργούν ως αγοραστές έναντι των παραγωγών των προϊόντων που πωλούνται από αυτές στους τελικούς καταναλωτές [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1221 – REWE/MEINL, παρ. 9, Μ.4590-REWE/DELVITA υπό ΙΙΙ, καθώς και απόφαση Γαλλικής ΑΑ υπ' αριθ. 14-DCC-173 DIA/CARREFOUR, παρ. 8].

12. Κατά πάγια πρακτική η αγορά χονδρικής πώλησης διακρίνεται από την αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 204/ΙΙΙ/2001 υπό ΙΙΙ, 330/Υ/2007 υπό ΙΥ.1.Β, 381/Υ/2008 υπό ΙΙΙ και 467/ΥΙ/2009 υπό ΙΙΙ, καθώς και απόφαση Γαλλικής ΑΑ υπ' αριθ. 10-DCC-25 LOUIS DELHAIZE/ Η DISTRIBUTION, παρ. 27-28].

Η αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ – Η αγορά διανομής

13. Τα είδη διατροφής αποτελούν το σημαντικότερο ποσοστό της ποικιλίας των προϊόντων που διατίθενται προς αγορά στους τελικούς καταναλωτές από τα καταστήματα λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ. Πλέον των ειδών διατροφής, τα προαναφερόμενα καταστήματα συνηθίζεται να προσφέρουν στους τελικούς καταναλωτές και μια σειρά λοιπών προϊόντων καθημερινής κατανάλωσης, όπως απορρυπαντικά, καλλυντικά ευρείας κατανάλωσης, είδη προσωπικής υγιεινής, καθαριστικά, ζωοτροφές κ.λπ. (άλλως προϊόντα οικιακής χρήσης ή παντοπωλείου). Σύμφωνα με την πρακτική της Ε.Επ. και της ΕΑ, τόσο τα είδη διατροφής όσο και τα προαναφερόμενα προϊόντα οικιακής χρήσης εντάσσονται στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4590 - REWE/DELVITA, παρ. 10 επ., Μ.3905 – TESCO/CARREFOUR, παρ. 16 επ, καθώς και ενδεικτικά απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 544/ΥΙΙ/2012, παρ. 45]. Με την άποψη αυτή συμφωνεί και ο Σύνδεσμος [βλ. Έντυπο Γνωστοποίησης, Τμήμα 6 υπό 6.1.ι]. Ως προς τα «προϊόντα εκτός παντοπωλείου», ήτοι τα προϊόντα τα οποία ο τελικός καταναλωτής δεν αναμένει να προμηθευτεί από τα καταστήματα λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ για την κάλυψη των καθημερινών αναγκών του, όπως υφάσματα, εργαλεία, παιχνίδια, οικιακές συσκευές κ.λπ., ο ορισμός μπορεί να παραμείνει ανοιχτός [βλ. ενδεικτικά Μ.4590 - REWE/DELVITA, παρ. 10 επ., Μ.3905 – TESCO/CARREFOUR, παρ. 16 επ, καθώς και απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 496/ΥΙ/2010, παρ. 38. Βλ. επίσης απόφαση Γερμανικής ΑΑ υπ' αριθ. Β 2 – 333/07 EDEKA/TENGELMANN κ.α., σελ. 26, όπου διακρίνει τρεις κατηγορίες προϊόντων, Food, Non-Food I (άλλως Near-Food) και Non-Food ΙΙ, με την τελευταία κατηγορία να μην εντάσσεται στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ].
14. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με παλαιότερες αποφάσεις της ΕΑ [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις υπ' αριθ. 106/ΙΙ/1999, υπό ΙΙΙ.2, 176/ΙΙΙ/2001 υπό ΙΙΙ.1, 204/ΙΙΙ/2001 υπό ΙΙΙ, 330/Υ/2007 υπό ΙΥ.1.Α, 381/Υ/2008 υπό ΙΙΙ, 496/ΥΙ/2010, παρ. 36, 544/ΥΙΙ/2012, παρ. 43,

552/VI/2012, παρ. 35, 572/VII/2013, παρ. 29, 582/VII/2013 υπό Δ.1], η αγορά της λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ θα μπορούσε να διακριθεί περαιτέρω στις εξής κατηγορίες:

(α) στις αλυσίδες καταστημάτων (σούπερ μάρκετ και υπερμάρκετ), τα κύρια χαρακτηριστικά των οποίων είναι η διάθεση μεγάλης ποικιλίας προϊόντων (8.000-10.000 κωδικούς), περιλαμβανομένων προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, η λειτουργία καταστημάτων σε μεγάλες κατά κανόνα επιφάνειες, οι μαζικές αγορές κυρίως τροφίμων από τους τελικούς καταναλωτές, το σύστημα αυτοεξυπηρέτησης των καταναλωτών, ο εφοδιασμός των καταστημάτων μέσω κεντρικών αποθηκών και οι κατά κανόνα χαμηλότερες τιμές σε σχέση με τα παραδοσιακά παντοπωλεία,

(β) στα «εκπτωτικά καταστήματα» (soft discount stores and hard discount stores), κύρια χαρακτηριστικά των οποίων είναι οι κατά κανόνα ιδιαίτερα χαμηλές τιμές, η σχετικά μικρή ποικιλία προϊόντων με έμφαση στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, το κατά κύριο λόγο μικρό μέσο εμβαδό ανά κατάστημα, ο μεγάλος αριθμός και η αντίστοιχη διασπορά καταστημάτων, καθώς και τα χαμηλά λειτουργικά έξοδα, και

(γ) στα παραδοσιακά παντοπωλεία, τα οποία βάσει της αντίληψης του τυπικού καταναλωτή διακρίνονται από τα καταστήματα ειδών σούπερ μάρκετ λόγω της περιορισμένης ποικιλίας προϊόντων, της προσωπικής σχέσης με τον πελάτη, του εκτεταμένου ωραρίου και της εξυπηρέτησης επειγουσών αναγκών σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Ειδικά ως προς τα παραδοσιακά παντοπωλεία έχει κριθεί από την ΕΑ [βλ. προαναφερόμενες αποφάσεις] ότι θα μπορούσαν να θεωρηθούν εν μέρει ανταγωνιστές των σούπερ μάρκετ στο βαθμό που αποτελούν για το μέσο καταναλωτή μία λογική εναλλακτική δυνατότητα για την κάλυψη των αναγκών του σε είδη διατροφής. Ως προς τα εκπτωτικά καταστήματα, αν και αρχικά το ζήτημα παρέμενε ανοιχτό [βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ. 1684 - CARREFOUR/PROMODES, παρ. 12, και Μ.1221 - REWE/MEINL, παρ. 17], η Ε.Επ. σε μεταγενέστερες αποφάσεις της κατέληξε ότι τα σούπερ μάρκετ, οι υπεραγορές και τα εκπτωτικά καταστήματα αποτελούν άμεσους ανταγωνιστές [βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3905 - TESCO/CARREFOUR, παρ. 12, Μ.4590 - REWE/DELVITA, παρ. 13, και Μ.6506 - GROUPE AUCHAN/MAGYAR HIPERMARKET, παρ. 10]. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την τρέχουσα πρακτική της Ε.Επ, η σχετική αγορά προϊόντος συνίσταται κατ' αρχάς στην αγορά λιανικής πώλησης διαρκών καταναλωτικών αγαθών μέσω των ανωτέρω τύπων καταστημάτων, που συνιστούν τα «σύγχρονα κανάλια διανομής» (modern distribution channels), εξαιρουμένων λοιπών καταστημάτων λιανικής πώλησης, όπως εξειδικευμένα καταστήματα (αρτοποιεία, κρεοπωλεία, καταστήματα ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.), πρατήρια καυσίμων, cash and carry κ.λπ. [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4590 - REWE/DELVITA, παρ. 9 και 12, Μ.1221 - REWE/MEINL, παρ. 11 επ., Μ.3905 - TESCO/CARREFOUR, παρ. 9 επ., καθώς και αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 496/VI/2010, παρ. 38, και 544/VII/2012, παρ. 45]. Ο βαθμός υποκατάστασης των υπηρεσιών που παρέχουν οι ανωτέρω κατηγορίες καταστημάτων διαφοροποιείται κατά περίπτωση και εξαρτάται και από την περιοχή αναφοράς (π.χ. αστικές, ημιαστικές, αγροτικές περιοχές), λόγω των πιθανών διαφορετικών αναγκών των κατοίκων

διαφορετικών περιοχών, που οδηγούν και σε διαφοροποίηση των συνηθειών των καταναλωτών [βλ. απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 496/VI/2010, παρ. 37].

15. Από γεωγραφική άποψη [για τον ορισμό της σχετικής γεωγραφικής αγοράς βλ. απόφαση υπ' αριθ. 558/VII/2013 της ΕΑ – Έντυπο Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης υπό 6.ii], η αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ σε επίπεδο διανομής ορίζεται κατ' αρχήν ανά νομό της ηπειρωτικής χώρας, στον οποίο δραστηριοποιούνται οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, καθώς ο νομός συνιστά ένα γεωγραφικό όριο που δηλώνει μία λογική δυνατότητα υποκατάστασης, χωρίς να αποκλείεται να ληφθούν υπόψη και όμοροι σε αυτόν νομοί. Στις περιπτώσεις των νήσων, το κάθε νησί αποτελεί διακριτή γεωγραφική αγορά, λόγω των δυσκολιών στη μετακίνηση του τελικού καταναλωτή [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 582/VII/2013 υπό Δ.2, 572/VII/2013, παρ. 34, 544/VII/2012, παρ. 48, και 496/VI/2010, παρ. 46]. Σύμφωνα με την Ε.Επ., ως σχετικές γεωγραφικές αγορές μπορούν κατ' αρχήν να ορισθούν οι τοπικές αγορές στις οποίες οι συμμετέχουσες εταιρίες διατηρούν καταστήματα [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1085 - PROMODES/CATTEU, παρ. 14, Μ.1221 - REWE/MEINL, παρ. 18, Μ.1684 - CARREFOUR/PROMODES, παρ. 24, Μ.3905 - TESCO/CARREFOUR, παρ. 18]. Αυτές οι τοπικές αγορές ορίζονται κατά κανόνα ως κύκλος με κέντρο το μεμονωμένο κατάστημα και με ακτίνα απόστασης ίση με περίπου είκοσι με τριάντα λεπτά διαδρομής με το αυτοκίνητο [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1085 - PROMODES/CATTEAU, παρ. 14, Μ.1221 - REWE/MEINL, παρ. 18, Μ.1684 - CARREFOUR/PROMODES, παρ. 24, Μ.3905 - TESCO/CARREFOUR, παρ. 18, Μ.4590 - REWE/DELVITA, παρ. 16 (όπου απουσία άλλων στατιστικών στοιχείων, λήφθηκε υπόψη το επίπεδο του Local Administrative Units 1, το οποίο αντιστοιχεί σε 77 τοπικές αγορές 100.000—200.000 κατοίκων περίπου) και Μ.6506 - GROUPE AUCHAN/MAGYAR HIPERMARKET, παρ. 13]. Στην περίπτωση, ωστόσο, που ένας μεγάλος αριθμός τοπικών αγορών, οι οποίες επηρεάζονται από τη συγκέντρωση, συνδέονται, λόγω της πυκνότητας των λειτουργούντων καταστημάτων και του πληθυσμού, με τρόπο τέτοιο ώστε να επικάλυπτονται και να καλύπτουν χωρίς κενά μια μεγαλύτερη περιφέρεια ή ακόμα και ολόκληρη την επικράτεια ενός κράτους, με συνέπεια την ομογενοποίηση των επικρατούντων σε αυτές συνθηκών ανταγωνισμού, τυχόν εξέταση των επιπτώσεων της συγκέντρωσης μόνο στο επίπεδο των εν λόγω τοπικών αγορών πιθανώς να μην απεικονίζει τις επιπτώσεις αυτής στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ [βλ. σχετικά ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1221 - REWE/MEINL, παρ. 18, Μ.1085 - PROMODES/CATTEU, παρ. 15, και Μ.6506 - GROUPE AUCHAN/MAGYAR HIPERMARKET, παρ. 14]. Σε κάθε περίπτωση, το ζήτημα της περαιτέρω οριοθέτησης της γεωγραφικής αγοράς σε επίπεδο περιοχής και Τ.Κ. δύναται να παραμείνει ανοιχτό, στο βαθμό που το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της δεν θα διαφοροποιούνταν ως συνέπεια του εναλλακτικού ορισμού σε τοπικό επίπεδο [βλ. σχετικά αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 582/VII/2013 υπό Δ.2 και 572/VII/2013, παρ. 36].
16. Εν προκειμένω, και οι δύο συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ σε επίπεδο διανομής, ενώ ως σχετικές γεωγραφικές αγορές για την εν λόγω αγορά, ορίζονται κατ' αρχήν οι περιοχές στις οποίες

δραστηριοποιούνται τα μέρη και ειδικότερα στην Κρήτη οι νομοί Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου και Λασιθίου καθώς και ο νομός Αττικής. Με την οριοθέτηση αυτή συμφωνεί και η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ [βλ. Έντυπο Γνωστοποίησης, Τμήμα 6 υπό 6.1. ii]. Η περαιτέρω εξέταση του βαθμού υποκατάστασης από προϊόντική άποψη στις ανωτέρω υπό-αγορές παρέλκει, διότι η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν εγείρει θέματα σε επίπεδο ανταγωνισμού υπό οιαδήποτε εκδοχή οριοθέτησης της σχετικής αγοράς. Επιπροσθέτως, και το ζήτημα της περαιτέρω οριοθέτησης της γεωγραφικής αγοράς στην παρούσα υπόθεση μπορεί να παραμείνει ανοικτό, καθόσον τα μέρη δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές τοπικές γεωγραφικές αγορές και ως εκ τούτου το αποτέλεσμα της παρούσας αξιολόγησης δεν θα διαφοροποιούνταν ως συνέπεια του εναλλακτικού ορισμού σε τοπικό επίπεδο.

17. Ειδικότερα, και δεδομένου ότι η ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ δραστηριοποιείται στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στους ανωτέρω νομούς της Κρήτης ενώ η εταιρία ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ στο νομό Αττικής, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες δεν δραστηριοποιούνται στις ίδιες γεωγραφικές αγορές. Επιπροσθέτως, οι εν λόγω αγορές δεν συνιστούν γειτονικές γεωγραφικές αγορές. Ως εκ τούτου η αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ δεν συνιστά επηρεαζόμενη αγορά για το σκοπό αξιολόγησης της κρινόμενης υπόθεσης [για τον ορισμό βλ. απόφαση υπ' αριθ. 558/VII/2013 της ΕΑ – Έντυπο Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης υπό δiιι].
18. Αν και δεν υφίστανται ακριβή μερίδια αγοράς για τις αγορές όπως ορίσθηκαν ανωτέρω, σημειώνεται ότι βάσει των σχετικών διαθέσιμων [βλ. κλαδική μελέτη της ICAP για τα super markets, Αύγουστος 2013, δημοσιευμένα στοιχεία στο Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ για τα έτη 2009 έως 2013 (χρήσεις 2008 έως 2012) και προσκομισθείσες από τα μέρη έρευνες της εταιρίας ερευνών IRI] και των στοιχείων που προσκόμισε η γνωστοποιούσα [βλ. Έντυπο Γνωστοποίησης, Τμήμα 7, και επιστολή με αριθ. πρωτ. 9252/23.12.2014], για το 2013 το αθροιστικό μερίδιο αγοράς και των δύο συμμετεχουσών εταιριών στην ελληνική επικράτεια μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης ανέρχεται σε [10-15]%. Στον νομό Αττικής το μερίδιο της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ανέρχεται σε [15-25]% περιοχή, ενώ το μερίδιο της ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ στο σύνολο της Κρήτης ανερχόταν για το ίδιο έτος σε [25-35]%.

Η αγορά εφοδιασμού

19. Η αγορά εφοδιασμού αφορά στην αμέσως προηγούμενη οικονομική βαθμίδα (upstream level) από εκείνη της διανομής ειδών σουπερ μάρκετ και περιλαμβάνει την πώληση ειδών σουπερ μάρκετ από τους παραγωγούς/προμηθευτές σε πελάτες/αγοραστές, όπως οι επιχειρήσεις χονδρικού ή λιανικού εμπορίου και λοιπές επιχειρήσεις (π.χ. οι επιχειρήσεις του κλάδου HO.RE.CA.) [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4590 - REWE/DELVITA, παρ. 15, Μ.1684 - CARREFOUR/PROMODES, παρ. 14, Μ.5112 - REWE PLUS/DISCOUNT, παρ. 21, και Μ.1221 - REWE/MEINL, παρ. 75, καθώς και απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 496/VI/2010, παρ. 41. Βλ. επίσης και απόφαση Γαλλικής Αρχής Ανταγωνισμού υπ' αριθ. 14-DCC-173 DIA/CARREFOUR, παρ. 9].
20. Κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης στις αγορές εφοδιασμού λαμβάνεται υπόψη κατά πάγια πρακτική της Ε.Επ. το σύνολο των προϊόντων

που οι παραγωγοί προσφέρουν ή θα μπορούσαν να προσφέρουν προς πώληση στις επιχειρήσεις πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ υπό εύλογους όρους και χωρίς υψηλά κόστη μεταστροφής. Η Ε.Επ. λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη χαμηλή δυνατότητα των παραγωγών να μεταστρέψουν την παραγωγή τους σε διαφορετικές κατηγορίες προϊόντων, την ανάγκη των καταστημάτων πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ να προμηθεύονται μια ευρεία γκάμα προϊόντων και τις διαφορές στη διάρθρωση των προμηθευτών μεταξύ διαφόρων ομάδων προϊόντων κατέληξε ότι η αγορά εφοδιασμού διακρίνεται περαιτέρω βάσει ειδικότερων ομάδων συναφών προϊόντων, όπως κρέας και αλλαντικά, πουλερικά και αυγά, ψωμί και αρτοσκευάσματα, γαλακτοκομικά, φρέσκα φρούτα και λαχανικά, μύρα, κρασί και οινοπνευματώδη ποτά, μη αλκοολούχα ποτά, ζεστά ποτά, γλυκά, βασικά είδη διατροφής, κατεψυγμένα προϊόντα, βρεφικές τροφές, ζωοτροφές, προϊόντα για την περιποίηση του σώματος και καλλυντικά, απορρυπαντικά και είδη καθαρισμού κ.λπ. [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1221 – REWE/MEINL, παρ. 76-78 και 81, Μ.4590 – REWE/DELVITA, παρ. 15, και Μ.5112 – REWE PLUS/DISCOUNT, παρ. 21, καθώς και απόφαση ΕΑ υπ’ αριθ. 496/VI/2010, παρ. 40 επ.]. Δεν αποκλείεται ωστόσο ορισμένες από τις αγορές εφοδιασμού των ανωτέρω ομάδων προϊόντων να διαθέτουν παρόμοια διάρθρωση ή μοτίβα ζήτησης και να μπορούν για το λόγο αυτό να εξεταστούν από κοινού [βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Επ. Μ.784 – KESKO/TUKO, παρ. 34, καθώς και Γερμανική Αρχή Ανταγωνισμού, Summary of the Final Report of the Sector Inquiry into the food retail sector, 2014]. Εξάλλου, περαιτέρω διακρίσεις είναι δυνατές ανάλογα με το αν τα προς διάθεση προϊόντα είναι επώνυμα ή ιδιωτικής ετικέτας [βλ. Γερμανική Αρχή Ανταγωνισμού, Summary of the Final Report of the Sector Inquiry into the food retail sector, 2014].

21. Τέλος, η αγορά εφοδιασμού δύναται να διαιρεθεί περαιτέρω ανάλογα με τα κανάλια διανομής, καθώς κατά την αξιολόγηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων που έχει έκαστος προμηθευτής για τη διάθεση των προϊόντων του, πέραν του λιανικού εμπορίου, λαμβάνονται υπόψη και λοιπά κανάλια διανομής, όπως το εξειδικευμένο εμπόριο, τα cash & carry, άλλες επιχειρήσεις χονδρικής, τα καταστήματα γαστρονομίας, τα καταστήματα καλλυντικών και φαρμάκων ή οι εξαγωγές [βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Επ. Μ.1221 – REWE/MEINL, παρ. 81].
22. Από γεωγραφική άποψη, η αγορά εφοδιασμού εκτείνεται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, αν ληφθεί ως κριτήριο η υποκατάσταση από την πλευρά των προμηθευτών των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης (βιομηχανίες, βιοτεχνίες, εισαγωγείς), καθώς η ενίσχυση του δικτύου μιας αλυσίδας αυξάνει τον όγκο των αγορών που γίνονται συνολικά και κατά συνέπεια τη θέση της και τη διαπραγματευτική της δύναμη, τη δυνατότητα επιβολής όρων και ενδεχομένως τη δημιουργία σχέσεων οικονομικής εξάρτησης των προμηθευτών της [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ 582/VII/2013 υπό Δ.2, 572/VII/2013, παρ. 34, 544/VII/2012, παρ. 48, και 496/VI/2010, παρ. 46].
23. Εν προκειμένω, και οι δύο συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην αγορά εφοδιασμού ειδών σούπερ μάρκετ, ενώ ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Εν προκειμένω, δεν κρίνεται απαραίτητη η ακριβέστερη οριοθέτηση της σχετικής αγοράς εφοδιασμού, καθώς η εξεταζόμενη

συγκέντρωση δεν αναμένεται να επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό ανεξαρτήτως της όποιας κατάταξης των αγορών.

24. Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη ως ένδειξη αναφοράς τα προαναφερόμενα μερίδια των συμμετεχουσών εταιριών στην αγορά λιανικής πώλησης σε επίπεδο διανομής, καθώς δεν υφίστανται στοιχεία μεριδίων αγοράς για την αγορά εφοδιασμού, εκτιμάται ότι τα αθροιστικά μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιριών, με τη στενότερη οριοθέτηση της αγοράς, σε κάθε περίπτωση ανέρχονται σε 11,1% [στοιχεία από έρευνα της Planet Retail: Modern Grocery Distribution, που προσκόμισε η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ] και ως εκ τούτου ούτε η αγορά εφοδιασμού συνιστά επηρεαζόμενη αγορά για το σκοπό αξιολόγησης της κρινόμενης υπόθεσης.

Η αγορά χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ

25. Σύμφωνα με την Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας [NACE Rev1], το χονδρικό εμπόριο περιλαμβάνει επτά (7) επιμέρους και διακριτούς κλάδους, μεταξύ των οποίων ο κλάδος χονδρικού εμπορίου τροφίμων, ποτών και καπνού [Πηγή: Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών: Συνθήκες αγοράς και ανταγωνισμός στην Ελληνική Οικονομία (Μέρος Α' και Μέρος Β'), Αθήνα 2011] και ο κλάδος χονδρικού εμπορίου ειδών οικιακής χρήσης (παντοπωλείου). Οι εν λόγω αγορές μπορούν να διακριθούν περαιτέρω κατ' αρχήν ανά ειδικότερη ομάδα συναφών προϊόντων. Για παράδειγμα, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την εξειδίκευση των περισσότερων χονδρεμπόρων στη διανομή ορισμένων ειδών και τη σύναψη συμβάσεων διανομής μεταξύ αυτών και συγκεκριμένων προμηθευτών, το χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού μπορεί να διακριθεί σε επιμέρους κατηγορίες, όπως χονδρικό εμπόριο φρούτων και λαχανικών, κρέατος και προϊόντων κρέατος, γαλακτοκομικών προϊόντων, αυγών και βρώσιμων ελαίων και λιπών, ποτών, προϊόντων καπνού, ζάχαρης, σοκολάτας, ειδών ζαχαροπλαστικής, καφέ, τσαγιού, κακάο, μπαχαρικών, και άλλων τροφίμων (όπως ψάρια, καρκινοειδή και μαλάκια), καθώς και στο μη ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού [βλ. απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 536/VI/2012, παρ. 15].

26. Περαιτέρω, οι προαναφερόμενες αγορές (κλάδος χονδρικού εμπορίου τροφίμων, ποτών και καπνού και κλάδος χονδρικού εμπορίου ειδών οικιακής χρήσης) δύναται να διακριθούν και ανά ειδικότερο κανάλι διανομής (π.χ. διανομή μέσω των μεγάλων αλυσίδων, των χονδρεμπόρων, των παραδοσιακών καταστημάτων τροφίμων και των μικρών σημείων πώλησης, όπως περίπτερα και ψιλικατζίδικα, κ.λπ.), αναλόγως του βαθμού εναλλαξιμότητας και υποκατάστασης των υπηρεσιών που παρέχουν, σε συνάρτηση ιδίως με το εύρος και την ποικιλία των προϊόντων που προσφέρουν, την αντίληψη του τυπικού καταναλωτή και την περιοχή αναφοράς [βλ. απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 536/VI/2012, παρ. 13].

27. Ειδικότερα, η αγορά χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ αποτελεί το ενδιάμεσο στάδιο μεταξύ του προμηθευτή (παραγωγού ή εισαγωγέα) και του λιανοπωλητή και λαμβάνει χώρα είτε μέσω των παραδοσιακών πρατηρίων-αποθηκών χονδρεμπορίου είτε μέσω των αποκαλούμενων «cash and carry» υπεραγορών, στις οποίες διενεργούνται

σχεδόν αποκλειστικά χονδρικές πωλήσεις προϊόντων, απευθυνόμενες κυρίως σε επαγγελματίες [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 330/V/2007, υπό IV.1.B, και 536/VI/2012, παρ. 14].

28. Από γεωγραφική άποψη η αγορά της χονδρικής πώλησης εκτείνεται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Λόγω της δραστηριοποίησης των περισσότερων χονδρεμπορικών εταιριών σε συγκεκριμένες περιοχές της Ελλάδας, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο περαιτέρω κατάτμησης της γεωγραφικής αγοράς σε επίπεδο όμορων νομών ή/και περιφερειών, στο βαθμό που υφίσταται σημαντικός βαθμός εναλλαξιμότητας ή/και η ύπαρξη αλυσίδας υποκατάστασης [βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 536/VI/2012, παρ. 19, και 330/V/2007 υπό IV.2].
29. Στην κρινόμενη υπόθεση, σημειώνεται ότι μόνο μια εκ των συμμετεχουσών, η ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ, δραστηριοποιείται στην αγορά χονδρικής πώλησης ειδών σ/μ με την έναρξη λειτουργίας ενός καταστήματος cash & carry στο νομό Λασιθίου κατά το έτος 2013. Εν προκειμένω, επομένως παρέλκει για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης η περαιτέρω διερεύνηση της εν λόγω σχετικής προϊόντικής και γεωγραφικής αγοράς, καθόσον η δραστηριοποίηση της ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ στην εν λόγω αγορά δεν έχει ακόμα παράγει αποτελέσματα για τον προσδιορισμό του μεριδίου της εξαγοραζόμενης σε αυτήν.
30. Επομένως, ούτε η εν λόγω αγορά συνιστά επηρεαζόμενη αγορά για το σκοπό αξιολόγησης της παρούσας συγκέντρωσης.
31. Εν κατακλείδι, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η υπό εξέταση συγκέντρωση αφορά στις αγορές:
- (α) λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ σε επίπεδο διανομής, η οποία από γεωγραφική άποψη ορίζεται ανά νομό Αττικής, Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου και Λασιθίου,
 - (β) εφοδιασμού ειδών σούπερ μάρκετ, η οποία από γεωγραφική άποψη καταλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, και
 - (γ) χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, η οποία από γεωγραφική άποψη καταλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

οι οποίες, ωστόσο, δεν συνιστούν επηρεαζόμενες αγορές για το σκοπό αξιολόγησης της κρινόμενης συγκέντρωσης

Δ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

32. Η υπό κρίση πράξη συνιστά οριζόντια συγκέντρωση, καθώς οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στις ίδιες σχετικές αγορές προϊόντων [βλ. Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ΕΕ 5.2.2004 C 31/03, παρ. 5]. Δεδομένου ότι οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες δεν δραστηριοποιούνται στις ίδιες γεωγραφικές αγορές ούτε σε γειτονικές γεωγραφικές αγορές στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, ενώ στις άλλες δύο αγορές τα μερίδια αγοράς τους, ατομικά ή αθροιστικά, είναι χαμηλά, δεν υφίστανται επηρεαζόμενες αγορές, όπως προαναφέρθηκε (Βλ. ενότητα Γ ανωτέρω).

33. Ως εκ τούτου, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν θα επιφέρει αλλαγές στη δομή της αγοράς και κατά συνέπεια δεν θα επηρεάσει το επίπεδο ανταγωνισμού, καθώς τα μερίδια αγοράς στις τοπικές γεωγραφικές αγορές δεν θα μεταβληθούν, ενώ η μεταβολή του μεριδίου της γνωστοποιούσας στην ελληνική επικράτεια, μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση συγκέντρωσης θα μεταβληθεί οριακά κατά ποσοστό μικρότερο του 1,5% στην αγορά χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ. Περαιτέρω, ο πραγματικός ανταγωνισμός, τόσο από τοπικές επιχειρήσεις όσο και από μεγάλες αλυσίδες είναι αισθητός, καθώς ασκούνται ανταγωνιστικές πιέσεις από τη δραστηριοποίηση των λοιπών ανταγωνιστών στις επιμέρους αγορές και οι καταναλωτές έχουν εναλλακτικές δυνατότητες επιλογής. Το ανωτέρω συμπέρασμα ισχύει εν προκειμένω και ως προς την αγορά εφοδιασμού, δεδομένου του μεγέθους των συμμετεχουσών εταιριών, του ύψους του κύκλου εργασιών που πραγματοποιούν στις αγορές λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, των αντίστοιχων μεγεθών των ανταγωνιστών τους, αλλά και των πανελλήνιων μεριδίων τους στην αγορά εφοδιασμού λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ και χονδρικής πώλησης cash & carry (συνολικό μερίδιο μερών για το 2013 [10-15]%).
34. Ενόψει των ανωτέρω, ως αποτέλεσμα της παρούσας συγκέντρωσης δεν πιθανολογείται κατά το άρθρο 7 παρ. 1 και 2 του ν. 3959/2011 ότι θα επέλθει ουσιαστική μεταβολή στην διάρθρωση των σχετικών αγορών, τον πραγματικό ή δυνητικό ανταγωνισμό και τις εναλλακτικές δυνατότητες επιλογής προμηθευτών και πελατών και επομένως εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις προαναφερόμενες αγορές.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Το Τμήμα της Επιτροπής Ανταγωνισμού, το οποίο συγκροτήθηκε με την από 16.12.2014 κλήρωση, αποφάσισε ομοφώνως και σε φανερή ψηφοφορία να εγκρίνει, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 ν. 3959/2011, την υπ' αριθ. πρωτ. 8919/11.12.2014 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, που αφορά στην απόκτηση του ελέγχου της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» από την εταιρία με την επωνυμία «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την **22^η Ιανουαρίου 2015**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Προεδρεύων

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Δημήτριος Λουκάς

Δημήτριος Λουκάς

Η Γραμματέας

Ηλιάννα Κούτρα